GAZETA KRAKOWSKA

Nro. 47.

W Niedzielę Dnia 11. Czerwca 1797.

ROZPORZĄDZENIE

C. K. Pełnomocney zadworney Kommifsyi Gallicyi zachodniey.

Obiasnienie rozporządzenia de dato 9 Decembris anni prœter: względem księgowych prenotacyynych prozb o długi.

W rozporządzeniu tuteyszym pod dniem 9 grudnia 1796 były oznaymione owe nayuyższe przepisy, podług których przy prenotacyach długow na dobra nieruchome postapić się ma.

Wszelako, gdy w Gallicyi zachodniey Tabula, tudzież mieyskie i gruntowe książki nie są ieszcze w tym, czasie do owego stanu doprowadzone, ani urządzone, ktoren ku bezpieczeństwu wierzycielow na przyszłość zmierzać ma, w Gallicyi zaś wschodniey iuż exystuią, wypływa więc samo przez się z istoty rzeczy, iż owe wyżey wspomnione naywyższe przepisy zaraz teraz szczególnie tylko do Gallicyi wschodniey ściągać się mogą, w tuteyszym zaś kraiu dopiero na ten czas zachowane bydź maią gdy rzeczone urządzenia do skutku doprowadzone będą; przeto, aż do tamtego czasu przy przyięciu i wciągnieniu oryginałów w akta Grodzkie i Mieyskie według dotąd zachowanego zwyczaiu postąpić się ma.

W Krakowie dnia 7. Kwietnia 1797 roku.

Jan Wacław baron de Margelik,
J. C. K. Apostolski Mości pełnomocny Kommifsarz.

Franciszek Adam Mitscha.

Z Londynu d. 23. Maia.

Ostatnią pocztą z Irlandyi odbieramy wiadomość, że przy Dunkalk między korpusem defenderow i milicyą zaszła potyczka w którey buntownikow 13 na placu ubito, a więcey ieszcze raniono i zabrano w nie-

wolą. Lord Leytnant za radą parlamentu ogłosił amnestyą, zaręcza pardon tym wszystkim, którzyby w naznaczonym czasie do obowiązkow i spokoyności powrocili, z czego dobrych spodziewaią się skutkow. Proiekt reformy parlamentu przez P. Ponsonby, 157 przeciw 30 głosami iest odrzucony; sądzono bowiem że czas teraźnieyszy iest naynieprzyzwoistszy do takich pytań. Podług iego planu całe Państwo na dystrykty ma bydź dzielone, każdy po 5000 domow, które po dwoch deputatow do parlamentu wysyłać maią. Elektorami nie tylko dziedzice ziemi i dobr właściele bydź mieli, ale też wszyscy obywatele, którzy domy naymuią, pewny czas w kraiu zamieszkali przez małżeństwo, professyą lub innym sposobem prawa obywatela dostąpili; katolicy także do wszystkich tych praw i przywileiow należeć mieli. Ani opisać można, iakie zniszczenie i nędzę buntownicy Irlandzcy spokoynym obywatelom zadaią, którzy swoim obowiązkom i swoiemu Królowi wierni spokoynemi bydź pragną. Setnemi kupami zebrani w nocy napadaią na domy, łupią i zabiiaią wszystko, co im się nie opiera. Jednak spodziewamy się ieszcze wszystko przytłumić, ieżeli im się nie uda przeciągnąć i woysko na swoią stronę, i nie odbierą spodziewanego od Francuzow posiłku. Przy woysku regularnym rozstrzelano nie dawno czterech żołnierzy bo się dali uwieść do wykonania defenderow przysięgi.

Gdy w parlamencie proiekt reformy odrzucony został, partya mnieysza przez P. Gratan oświadczyła, że dłużey na sessyach parlamentu zasiadać nie będą." Zrobiwszy naszą powinność, gdy nie mamy nadziei przekonać was, ani waszych błędow poprawić, nie chcemy was iuż więcey niespokoynemi czynić, i od dnia dzisieyszego w izbie niższey znaydować się nie będziemy. Margrabia Kornwallis nie przyiął urzędu kommendanta Irlandzkiego i opiera się tam iechać z zupełną władzą, która się uwolnienia katolikow tyczy, bo przez to większąby władzę, otrzymał nizeli sam wice krol; lecz te trudności może się ieszcze ułatwią.

Admirał Jervis donosi admiralicyi o zabraniu dwoch Hiszpańskich fregat, Elona i Nimfa każda o 36 armatach i 310 ludzi przy Trafalgar; szły one z Hawana do Kadyx, i iuż swoie bogactwa złożyły, gdy wpadły w ręce zwycięzcom; lecz iedna z nich zwinąwszy żagle rozbiła się; admirał Jervis krąży zawsze przy Kadyx.

Wczoray wieczor rozeszła się wiadomość, że Brestenska flotta Francuzka w 16 liniowych okrętow znayduie się w Kork, i tam woyska wysadza; lecz się to ieszcze nie potwierdziło.

Lord Bridport z swoią wielką flottą krążył dotąd w Kanale przy Lizard, i wszystko na niey spokoynie było; dziś dowiaduiemy się, że dla przeciwnego wiatru musiała wrocić do Torbay. Lecz na flocie w Plymut znowu nowe rozruchy wybuchnęły. Officyerow niektórych z ich bagażami na ląd wysadzono, i delegatow wysłano, aby z delegatami flotty Bridporta konferowali. W Shernefs poty się maytkowie uspokoić nie chcieli, poki do nich Lordowie admiralicyi nie przybyli; dziś znowu nam donoszą, że na flocie w Plymut wrociła się spokoyność, skoro delegaci z Portsmut odiechali; a lord Howe iedzie do Plymut, aby spokoyność okrętow mocniey ugruntował.

Część Jamaickiey flotty do portu Dublińskiego przybyła.

Z Bordeau 50 transportowych okrętow z bronią i amunicyą, poszło do flotty Brestenskiey.

W czterech naszych regimentach milicyi buntownicze pisma w nocy rozrzucono; natychmiast żołnierze sami wyznaczyli 100 f. szterlin: na odkrycie autora tego pisma. Tu w Londynie także przy warcie woyskowy w Parku i Westminster podobne pisma rozeszły się, ale ie żołnierze zaraz spalili.

Bridport pod czas swego krążenia przy wyspie Wigt dwa Francuzkie statki zabrał, i nasza woienna flotta 8 korsarzy Francuzkich złapała.

Neapolitański poseł Circello, który ztąd do Paryża poiechał, wraca się do Neapolu.

Eskadra admirała Seymur, i Warren znayduie się w naszych portach.

Na iedney Hiszpańskiey fregacie, która admirałowi Jervis dostała się w ręce, znaydował się wice król Hiszpańskiey Ameryki.

Z Kalikuty donoszą, że pod 90 28 południowey, szerokości, a 146 57 wschodniey długości, nową odkryto wyspę, którą na pamiątkę P. Tate wyspą Bombay Tate nazwano. Mieszkańcy wyspy wyiąwszy niektóre kobiety chodzą nago, i życia sposób dziki prowadzą.

Mody dam naszych są teraz a la Würtemberg. Cesarz Marokański naszemu gubernatorowi Gibraltaru jenerałowi O Hara paradnego konia Arabskiego darował.

Obrady Parlamentu.

We czwartek Alderman Combe przyszedł do niższey izby, i podług zaleceń ostatniego zgromadzenia, które mu dane były wniosł żądanie oddalenia teraźnieyszych ministrow, i mowił że się nigdy przekonać nie mogł, aby woyna z Francyą potrzebna była, że bez zezwolenia ludu iest prowadzona, że się iey nawet można było uchronić. Nareszcie nie dopiąwszy zamiaru woyny, przekonał się lud, że ministrowie ani są zdolni, ani skłonni do zawarcia pokoiu. P. Lusington miał długą mowę na usprawiedliwienie ministrow, że napadnienie Francuzow na Hollendrow naszych zprzymierzeńcow i nie słuszne wypowiedzenie woyny dostateczne iest do usprawiedliwienia nas przed światem; ale ministrow większy daleko był zamiar, moralność, religią i dobry porządek na lądzie oświeconym utrzymać i przeciw napaściom Barbarzyństwa się ubespieczyć. Gdy Francya swoich prawideł nie ograniczyła w swym kraiu, lecz do pobliskich kraiow rozciągnąć ie chciała, wielka Brytania przymuszona była tak szkodliwym skutkom tamę położyć. Prawda że czyny parlamentu i rezolucye przeciw zdradzie i buntowi nie zgadzaią się z konstytucyą Brytańską; ale w czasach niebezpiecznych było to rostropnością, część iednę praw ludu poświęcić, aby całość ratować. Że on wolą miasta Londynu szanuie, ale na ostatnim zgromadzeniu tylko piąta część obywatelow znaydowała się. Że uznaie i czuie sam smutne woyny wypadki, ale oto ministrow nie należy oskarżać, wszyscy pragną pokoiu, zapewne i P. Pitt naymocniey, ale chce uczciwy i trwały zawrzeć. Rzeczpospolita Francuzka nie z samey nienawiści przeciw ministrom woynę prowadzi, lecz inszy ieszcze ma zamiar, bo siłę morską, kredyt, i formę rządu chce zniszyć, a gdy tego dopnie za-

)2(

miaru, oboiętną będzie, kto u nas rządy prowadzi Jeśli upadek kredytu za naglącą pobudkę do prędkiego pokoiu kładziemy nie trzeba zapominać, że kredyt na handlu stoi, a ten przez słuszny pokoy tylko za kwitnąć może. Słońce Brytańskiey sławy wnet zaydzie, ieśli narod z podłością przyymie warunki pokoiu, które Francuzka rzeczpospolita dyktować i przepisywać lubi. P. Hobhaus zebrał wszystko, co ministrowie mogli i mowił, że przez tę woynę przeszło 100 millionow długow ministrowie skupili, i rzeki krwi ludzkiey roziali; chcieli uratować Hollandyą, aż wpadła w nieprzyiacielskie ręce; w Francyi monarchią przywrocić, i stała się rzeczą pospolitą, monarsze głowę ucięła, i Xiążęta krwi królewskiey wypędziła. Chcieli porządek towarzyski utrzymać, aż się każde państwo w swoich zasadach zachwiało; chcieli maszerować do Paryża, aż Francuzi przyszli pod bramy Wiednia, i naszym zagrozili brzegom; prorokowali upadek Francuzkiego skarbu, a nasz taki cios odebrał, że się nie prędko po nim podniesie; chcieli lud Brytański w spokoyności utrzymać, gdy przez bill buntowny kłotką mu wargi zamknęli, aż maytkow do podań zbyt żywych i grożących propozycyi przywiedli; lud Irlandzki od nas oderwali, i konstytucyą Angielską, która była zazdrością i podziwieniem świata przeistoczyli. P. Hetcothe pytał się, kto mieysce ministrow zastąpi, ieśli ci będą oddaleni? Czy można w lepsze ręce rząd oddać? Teraz trzeba się iednomyślnie przy tronie i konstytucyi trzymać, aby zasady państwa ugruntować. Jeżeli ministrowie są winni, to w innym czasie, gdy będzie mniey niebezpieczeństwa można ich do zdania rachunku pociągnąć. Tak na koniec proiekt P. Combe 242 głosami przeciw 59 odrzucony został, i minister który ani słowa nie wyrzekł swoich przeciwnikow zwyciężył.

Z Paryża d. 22. Maia.

Z Anglią ieszcze żadne negocyacye nie rozpoczęte; osoby, które ostatnią razą z Kale do Anglii popłynęły nie miały mocy tylko o wymianę brańców traktowania.

Wdowa bankiera la Borde wszystkie swoie dobra nazad odebrała, które do 40 mi:liw: wynoszą, chociaż iey wszyscy synowie emigrowali.

Nadzwyczayny poseł Lombardzkiey rzeczypospolitey obywatel Serbolini został od swych kommitentow nazad odwołany; ale nie wiedzieć dla czego.

Cesarski jenerał Lusignan, który iak wiadomo na obwinienie jenerała Buonaparte, za nie ludzkie postępowanię z choremi Francuzami, iako ieniec woienny do Paryża zaprowadzony został, za rezolucyą dyrektoryatu otrzymał teraz swoią wolność.

Sieyes podziękował listownie obiema radom ciała prawodawczego, za interessowanie się o iego zdrowie. Pisze że iego rany zagoione są, ale dla odzyskania ruchu w ręce będzie musiał kąpieli używać, gdzie się w krótce uda.

Z pięciu teraźnieyszych członków dyrektoryatu los trafił na Letourneur, musi z niego wystąpić. O losowaniu d. 19. posłał dyrektoryat następuiący protokół ciału prawodawczemu:

" Dnia 30 Floreal (d. 19 maia) roku 5 iedney i nierozdzielney rzeczypospolitey Francuzkiey, zgromadzili się obywatele Barras, Carnot, Letourneur, Rewbell i Reveiller po południu dla zadecydowania

podług 137 artykułu konstytucyi, który dla odnowienia podług wspomnionego artykułu iednego członka z dyrektoryatu wystąpi. Publikum było na salę w pałacu Luxemburg wezwane. Na kantorze stały dwa wazony z 10 wydrążonemi gałkami, które mogły bydź razem za szrubowane i przeznaczone były do umieszczenia w sobie kartek, o których się niżey wspomni. Pięć takowych gałek zostało otwartych i w każdą karteczka od Nru: 1 do Nru: 5 włożono. Każda kartka była od wszystkich członków czytana nim do gałki była włożona; te gałki były potym w ieden z wspomnionych wazonow włożone. Potym było 5 innych kartek zrobionych; na 4 stało: *Zostaiący członek dyrektoryatu*, a na 5: *Odchodzący członek dyrektoryatu*. Gdy te kartki od wszystkich członków były przeczytane i zweryfikowane, włożono ich do leżących ieszcze na kantorze 5 próżnych gałek, i te gałki w drugi wazon na kantorze stoiący włożono. Wstrząśniono po kilka razy owe wazony dla pomieszania gałek. Każdy członek podług lat porządku wyciągnął z pierwszego wazonu gałkę dla zachowania przez te 5 numerowanych kartek porządku, podług którego z drugiego wazonu gałki miały bydź ciągnione. Po otwarciu gałek pokazało się, że obywatel Reveiller Nr: 1, obywatel Carnot Nr: 2, obywatel Barras Nr: 3, obywatel Latourneur Nr: 4, a obywatel Rewbell Nr: 5 wyciągnął.

Ciągnienie z drugiego wazonu gałek nastąpiło podług każdmu przypadłego Nru: Kartka na którey stało: *Odchodzący członek dyrektoryatu*, znaydowała się w gałce, którą obywatel Letourneur wyciągnął i pokazało się, że 4 inne gałki były kartkami z słowy: *Zostaiący członek dyrektoryatu* napełnione; deklarowano więc, iż członek dyrektoryatu, który podług przepisu 137 artykułu konstytucyi odnowiony ma bydź, iest obywatel Letourneur. Sessya została zakończona &c.

Podpisano *Carnot*, *Letourneur*, *P. Barras*, *L. M. Reveiller-Lepeaux i Rewbell.*

Gdy d. 19 to poselstwo i protokół w radzie starszych przeczytane zostało, miał Courtois żegnaiącą mowę do zostaiących członków, a Regnier imieniem ostatnich do odchodzących. Prezydent rady 500 zakończył sessyą mową, w którey między innym przytoczył: " Spokoyne odnowienie trzeciey części obydwoch rad i iednego członka dyrektoryatu, iest iedno z uroczystych działań, które regularny bieg naszey konstytucyi zapowiada. Tak więc owa polityczna budowa naszey wolności, która tak często od despotysmu i fanatysmu nagabaną była, przez mądrość naszych prawodawców i energią naszych armiy utrzymaną została i od burzy rewolucyyney zachowana. Ta budowa ściąga teraz tych nawet podziwienie, którzy iey długo uznać nie chcieli. Któżby ieszcze o dawnym rozdwoieniu myślał, gdy z wszystkich stron widać pokoy? Któżby ieszcze mógł duchem zemsty pałać, gdy nas wszystko do iedności wzywa, która iedynie nasze rany zagoić może? Bez iedności w zdaniach nie zobaczemy tylko anarchią i nierząd; ziednoczmy się więc około aktu konstytucyynego! Wy założyciele rzeczypospolitey, którzyście w brew naywiększym niebezpieczeństwom poszli, wracacie do swych domów z tym szacunkiem, który wam szlachetna przychylność wasza do

rzeczypospolitey ziednała. Niechay się wstydzą owe kłamliwe pisma, które przez okropne domysły i rozsiewania niezgodę między reprezentantami wzniecić usiłowały! Wszyscy iesteśmy przekonani, że nowi nasi kolledzy z nami nad wydoskonaleniem ustaw i odnowieniem obyczaiów gorliwie pracować będą, bez których wolny rząd ostać się nie może. Na ów czas możemy dopiero z świętym zapałem wykrzyknąć: Niech żyie na zawsze rzeczpospolita i konstytucya roku 3!„

Ta Sefsya była w radzie 500 i starszych dla odchodzących 250 członkow ostatnią. Nowi deputowani d. 20 zasiedli zaraz swe mieysca. Zmiana ta w części reprezentacyi narodowey zrobiła się w nayiwiększey spokoyności i bez żadnych owych scen, które źlemyślni przepowiadali.

Na początku sefsyi d. 20 w radzie 500 prezydował ieszcze obywatel Lamarque. Przystąpiono do weryfikacyi pełnomocnictw nowych członków, których tylko 12 iuż nie dostawało. Wszystkie członki były po imieniu wołane; na imię Pichegru i Jourdan stanął każdy z uszanowaniem. Imię Barrera sprawiło mruczenie. Większa część elekcyy znaleziono ważne i podług formy, a względem wątpliwości wyznaczono oddzielną kommifsyą. Mianowanie znanego Barrere na deputowanego od departamentu wyższych Pyryneów, za nie ważne uznano, ale propozycya, aby ustawa wyprowadzenia przeciw Barrere wykonaną została, zawieszono do dalszego czasu. W departamencie sekwany obrano iednego deputowanego, który na emigrantow liście iest, i tylko tymczasowe wymazanie otrzymał; rada deklarowała prawda iego elekcyą za ważną, ale go od funkcyi zawiesiła, poki zupełnie nie będzie z listy emigrantow wymazany.

Potym przystąpiła rada 500 do obrania prezydenta. Jenerał Pichegru został z 404 głosuiących 387 głosy prezydentem obrany. Sekretarzami są: Simeon, Vaublanc, Lariviere i Parisot. Na powszechny okrzyk swych kollegow idzie Pichegru z wyczayną swą skromnością do krzesła i mówi: " Przeięty iestem wdzięcznością za dowod waszych łaskawych dla mnie względów; ale im więcey czuię wartość wysokiego stopnia, do którego wasze głosy mnie powołuią, tym mniey zdatnym się do niego uważam. Potrzebuię więc waszego przebaczenia, i tym słuszniey go po was wymagam, nie znaiąc w cale zwyczaiow, ani regulaminu. „ Podchlebna cisza w całey sali panowała; chciano mu dać oklaski, ale szanuiąc konstytucyą wstrzymano się, i godny ten bohater, pierwszy zbawca oyczyzny zasiadł krzesło prezydenta. Dumolard żądał, aby do rady starszych wysłać poselstwo z doniesieniem, że iuż rada 500 iest konstytuowana. Lehardy utrzymywał, iz gdy przyymiemy tę propozycyą, podamy w myśl, że ciało prawodawcze nie iest nieustaiącym. Vaublanc poparł Dumolarda i utrzymał się iego wniosek. Paniers żądał aby 5 reprezentantow ostatniey 3ciey części, którzy będąc w przypadku ustawy 3 brumaire, aż do ogulnego pokoiu zostali zawieszeni, y przywołani. Savary przeciwił się temu, że ustawa 3 brumaire nie iest ieszcze od rady starszych cofniona; ale Dumolard przemógł, i Job Aimé, Gau, Pelifsart, Ferran Vaillant i le Cerf zostali nazad przywołani. Hardy żądał aby ustawę 21 Floreal: która 198 członków konwencyynych z Paryża wygnano

nazad cofnąć Boissy i Thibeaudeau poparli iego zdanie i utrzymało się.

Na wczorayszey sessyi rady 500 proponował Boissy d'Anglas, że uformowanie listy 10 kandydatow na wybranie iednego członka do dyrektoryatu większością głosow ma bydź zrobione. — Kommissya ma w tey mierze zdanie swoie przynieść. — Dnia 29 chcą o stanie kolonii naradzenia rozpocząć.

W radzie starszych także nowi deputowani d. 20 swoie mieysca zasiedli. Barbé Marbois został większością głosow prezydentem obrany. Znany Marmontel nie miał tylko iednę kreskę na prezydenta. Sekretarzami mianowano: Servorat, Tronçon Ducoudray, Lafond Ladebat i Godin. Deputowany Meillan miał mowę, w ktorey do nowych deputowanych rzekł: " Urzędowanie wasze nie będzie tak burzliwe iak początek naszego; lecz nie mniey będzie sławnym. Jeżeli zewnętrznych nieprzyiacioł do pokonania nie macie, to macie do uśmierzenia nadużycia wewnątrz. Pewny pokóy z Austryą, a podobny z Anglią da wam nie długo czas do poprawienia wszystkich części rządu. Niezmierne obowiązki macie do dopełnienia; macie kryminalną naszą księgę przetrząsnąć, cywilną utworzyć; prawa osob i własności zabespieczyć; macie systema skarbu utworzyć, administracyą woienną zreformować, marynarkę i kolonie nazad ożywić, i na to powinniście naywiększą baczność obrócić, ponieważ ciężko rozeznać, czemu mamy czy głupstwu, czy zdradzie zniszczenie tey szacowney części naszey siły przypisać. Nie wspominam wam ieszcze o rolnictwie, ani o przemyśle; te obydwie pod dobrem prawodawctwem same z siebie zakwitną. Rownie szkodliwą iak my ną maxymą iest owo głupstwo nakazywać to, co się samo z siebie robi. — Ta mowa będzie drukowana. — W kilka momentów potym, odebrała rada wszystkie rezolucye ściągaiące się do weryfikacyy pełnomocnictw; wyznaczyła do tego kommissyą i za iey rapportem wszystkie potwierdziła.

Z Medyolanu d. 16. Maia.

Zalecono przytomnym tu cudzoziemcom, aby w przeciągu 24 godzin zapisywali się na liście u kommissarza policyi pod karą aresztu.

List pisany z Werony d. 10 t. m. donosi następuiące zdarzenie.

" Rozkazano wczoray municypalności, aby o godzinie czwartey po południu, zgromadziła się na placu zwanym Bra; garnizon poszedł tam z armatami, i uszykował się w kwadrat. Municypalność obrała mieysce około ołtarza oyczyzny. Jenerał Angereau z całem sztabem wszedł w środek kwadratu, i odbył tam woyskową radę; po tey skończoney, widziano wysłanych dwoch dragonów do cytadelli w ktorey zamknięci byli aresztowani. Zgromadzone miasto oczekiwało krwawey sceny; między z chwytanemi znaydowało się wielu szlachty i sam nawet biskup Werony. Przyprowadzono 19 jeńców, ktòrzy okrucieństw dokazywali przeciw Francuzom, i iuż uczyniono rozporządzenia na rozstrzelanie ich. Po przeczytaniu dekretu śmierci ogłoszono natychmiast, że zwierzchność nie tylko daruie ich życiem, ale im wolność przywraca. To tak nie spodziewane zdarzenie, sprawiło nieskończoną radość między mieszkańcami Werony."

Z Wenecyi d. 17. Maia.

Dzisiay właśnie przybyło do naszego

miasta 2000 woyska Francuzkiego, które wspólnie z Wenetami służbę czynić będzie. Siła zbroyna Wenetów, wykonała przed municypalnością przysięgę wierności. Boiaźń znagliła drapiezców do powrocenia właścicielom pokradzionych ruchomości na d. 12 t. m. Kokarda Wenecka składa się z kolorów, czerwonego, zielonego, i biabiałego. Na czele pism publicznych daią się widzieć wyrazy: *Wolnosć*, *rowność*, w niektórych dokładaią *Cnota*.

Spokynosć tu zupełna panuie.

Z Medyolanu d. 20 *Maia.*

Jenerał kommenderuiący Buonaparte wyiechał ztąd na letnie mieszkanie do Montebello pod eskortą 300 huzarów.

Rząd nasz nowy nie zadługo wykonywanym bydź zacznie. Konstytucya i podział rzeczyposplitey na departamenta już są wydrukowane, ale dotąd ieszcze nie ogłoszone. Kommissarze Francuzcy wynoszą się z narodowego pałacu, ustępuiac mieysca dyrektoryatowi i ministrom. Obywatel Serbelloni będzie członkiem dyrektoryatu.

Dowiaduiemy się iż Król Sardyński rozkazał obrocić marsz swym woyskom ku granicom Genui. Mówią iakoby ten monarcha życzył sobie obiąć zachodnią część nadbrzeża rzeki Genui.

Woyska Francuzkie będące dotąd w Liworno przewiezione są na statkach do Bastia.

Z Frankfurtu d. 26. *Maia.*

Jenerał Hoche będąc z innemi Francuzkiemi jenerałami w Wilhelmsbode oddał wizytę Xciu następcy Hessenkaselskiemu. — Pod bytność iego u nas przed kilką dniami gdy się ogień wszczął w mieście, on z wielą adiutantami i jenerałami stanął w porządku do noszenia i podawania wody. — Dnia 23 t. m. powrocił do swoiey głowney kwatery, i w krótce do Paryża wyiedzie.

W Moguncyi roboty około fortyfikacyi d. 15 wstrzymano, ale za nadeyściem nowych rozkazow tegoż samego dnia po południu rozpoczęte znowu zostały. Dowoz siana, owsa, mąki i innych artykułów ledwie nie żywiey idzie iak pod czas woyny.

Rekwizycye i kontrybucye nie ustaią. Z Kreuznach nakazano dostawić mięsa i zboża w wartości 3500 ryńskich. W Buchach każdą drugą sztukę rogatego bydła wzięto w rekwizycyą. A gdy się rząd w Wisbaden przeciw nowym kontrybucyom protestował, kommendant mu pogroził domem poprawy: Prezydent na to odpowiedział: niecnoty i ludzie ladaco należą do domu poprawy nie zaś poczciwi urzędnicy. Odpowiedź ta ułagodziła jenerała tak, iż pozwolił prezydentowi udać się w tym interessię do jenerała Hoche, a konsyliarzów rządu w domowym areszcie tym czasem zatrzymał.

Z Filadelfii d. 5. *Kwietnia.*

Teraźnieyszy stan handlu naszego iest arcy krytyczny. Korsarze Francuzcy sprzątaią nam wiele bardzo okrętów, a nayszczegulniey te, co do osad Angielskich płyną, lub ztamtąd wracaią i z tey przyczyny assekuracye od 15 do 20 w górę poszły. — Poseł Francuzki obywatel Adet, maiąc zawieszoną funkcyą od rządu w Paryżu, wyieżdza w 14 dniach z Ameryki do Francyi. — Kongress, który się rozpoczyna d. 15 maia, będzie się zastanawiał nad stroną, iakiey się ma chwycić. Wielu utrzymuie, że powszechny sekwestr na okręty nastąpi.

DODATEK

DO Nru. 47.

GAZETY KRAKOWSKIEY

W Niedzielę Dnia 11. Czerwca 1797.

Z Paryża d. 22. Maia.

Wniście Picnegru d. 20 do rady 500, można nie iako za tryumf, nie mniey dla niego podchlebny i sławny, iak tyle na placu boiu otrzymanych zwycięztw uważać. W tym momencie kiedy prezydentem ogłoszony został, podnieśli się iego kolledzy i sami od siebie słuchacze po trybunach rownie z uszanowania iak z ciekawości widzenia tego wielkiego męża. Wszystkie oczy szukały go, i iak tylko go postrzeżono prosto ubranego, bez żadney dystenkcyi, nawet bez munduru w kupie zmięszanego, staraiącego się bardziey pokryć sławę pierwszego jenerała w Europie, anizeli ią okazać, z wszystkich stron dały się oklaski radosne słyszeć, którego aż do trybuny prowadziły, gdzie zgromadzeniu z powagą za uczyniony mu honor podziękował, i otwarcie w politycznych rzeczach swą niewiadomość wyznał i zawczasu o przebaczenie prosił. Pichegru prezyduie z powagą i przytomnością umysłu; wprowadził dawny zwyczay powtarzania na końcu wszystkich zdań, przez co podaie sposobność deputowanem tłomaczenia się iasno w każdey toczącey się materyi. Pichegru nie znał ieszcze niektórych formalności; Vaublanc sekretarz siedząc obok niego oświecił go, co on z wielką wdzięcznością przyiął, ponieważ po wszystkich swych bohaterskich dziełach nie ma przyczyny rumienić się, że od pierwszego razu nie wie wszystkich szczegułow ciała prawodawczego. "Pichegru, stoi w dzienniku Perlet, będzie bardzo dobrze prezydował; ma wyraźny i zrozumiały głos, zręczność do przekładania rzeczy i szlachetnie ukształconego ducha. On będzie iak się spodziewać można tak użytecznym na trybunie iak był strasznym i wielkim na czele armii."

" Duch, który nowe ciało prawodawctwa ożywia, iest z resztą bardzo dobry. Złe rewolucyyne, mowi daley w tym dzienniku, będą poprawione bez naruszenia kon-

stytucyi. Od d. 20 uformowała się w obydwoch radach znaczna większość dobrze myślących i konstytucyi przychylnych ludzi."

Jeszcze d. 18 doniosł deputowany Dumolard w radzie 500 o nowym spisku. "Nowy spisek, rzekł, był przeszłey nocy przeciw dyrektoryatowi i niektorym deputowanym uknowany; rożni z nas byli zagrożeni i ia znaydowałem się w tey liczbie. Waleczni grenadyerowie, którzy ciała prawodawczego pilnuią całą noc pod bronią stali, liczne patrole przebiegały miasto; zawsze czuwaiący minister policyi dopełnił swych obowiązkow. Przezorność ta położyła nie przebytą tamę uknowanem zamachom; ale obawiam się, żeby zlemyślni nie byli zawsze po gotowiu do wykonania swych zamiarow. Mnie wszystkie te strachy nie trwożą, wiem że dyrektoryat czuwa; ale nowych deputowanych chcą zastraszyć. "Czytałem tę kartkę, rzekł Desmoulins, którą rozrzucono, ma tytuł: Mieycie się na ostrożności republikanie! Ostrzegaią lud w tey kartce o nowych rozruchach, ale o żadney rewolucyi wzmianki nie masz. Pytałem się ministra policyi, czy ią widział; odpowiedział że widział, ale można bydź na to spokoynym." Rada przystąpiła nakoniec względem propozycyi Dumolard do porządku dniowego.

W 5 pierwszych dniach dekady, to iest od d. 19 do 23 musi rada 500 radzie starszych listę 10 kandydatow dla obrania z nich iednego członka do dyrektoryatu podać.

P. Quirini teraźnieyszy Wenecki poseł odebrał od dyrektoryatu rozkaz w trzech dniach opuszczenia Paryża. Ten poseł dla osobistego iego charakteru od wszystkich był prawie szacowany. Rozumią iż i Genueńskiego wnet ten sam los spotka.

Ostatniego piątku pozostali deputowani dawali w Odeon na 800 osob dla wyszłych i przybyłych kollegow obiad. Gdy zaczęło zdrowie pić oswobodziciela Włoch, niezwyciężonego Buonaparte, iedna piękna kobieta przez żywe westchnienia sciągnęła wszystkich oczy na siebie; lecz dowiedziano się wnet że nietylko z Medyolanu iest, ale corką przyiaciela ludzkości sławnego Beccaria. Wszyscy się tedy do niey rzucili; każdy iey kwiaty podawał, które z wdziękiem i skromnością przyymowała co iey więcey piękności przydawało.

Brat jenerała Marceau, ktory w Niemczech zginął, iest od dyrektoryatu konsulem do Norwegii, Jsoard wychodzący z rady 500 konsulem do Cagliari. Wiktor Dupont syn deputowanego Dupont de Nemours, który dotąd konsulem w Bostonie był, jeneralnem konsulem do Filadelfii mianowany.

W Brest na wiadomość o podpisaniu przedugodnych artykułow z Cesarzem dawano uczty. Fregatta Mutine popłynęła ztamtąd z kommissarzami do wschodnich Indyy, albo iak inni chcą do Batawii; admirał Richery przybył tam nazad z Paryża.

Inskrypcye stoią dziś 20 liw. za sto.

Z Konstantynopola d. 25. Kwietnia.

O postępowaniu Porty z buntownikiem Paswan Ogli wiele i rożnie tu mowią. Jedni rozumią że Porta iest z nim w negocyacyi do nakłonienia go do spokoyności: inni zaś tak daleko utrzymuią, że Porta tylko na pozor insurrekcyi tego buntownika użyła, aby mogła znaczną siłę woyska pod

Adryanopol ściągnąć, z którąby w pewnych okolicznościach zaraz przeciw granicom obcym ruszyć mogła; lecz dobre porozumienie, iakie znaszemi sąsiadami zachowuiemy, niezdaie się bydź podobieństwem do woyny. W tych dniach Cesarski Internuncyusz miał nadzwyczayną konferencyą z Reis-effendem, po którey pierwszy bardzo był kontent.

Około uzbroienia Tureckiey eskadry która tego lata po Archipelagu pływać ma, bardzo się krzątaią. Kapitan basza sam dotarł traktatu pokoiu między Danią i Algierem; wspomniony traktat iuż iest od pełnomocnikow podpisany.

Z Sztokolmu d. 23. Maia.

Paź Jennings w ważnych interessach pobiegł ztąd iako kuryer do Petersburga.

Jenerał Kościuszko, w towarzystwie P. Niemcewicza d. 10 t. m. z Gothenburga do Londynu popłynął, dla dostania się z tamtąd do Ameryki.

Z Hagi d. 27. Maia.

W zgromadzeniu narodowym uczyniono proiekt do zwołania pierwiastkowych zgromadzeń na d. 1 sierpnia dla przyięcia lub odrzucenia konstytucyi przez głosy.

Dekretowało iuż zgromadzenie, że tylko iedna będzie universitas narodowa w Leydzie. Prócz niey maią bydź ieszcze trzy akademie w Harderwyk, Gröningen i w Breda. Professorowie z Utrechtu i Franecker przeniosą się do Bredy. Akademie iednak żadnych stopniów dawać nie mogą.

Względem handlu niewolników dekretowano, aby o tym przedmiocie żadney wzmianki w konstytucyi nie czynić, ale go zostawić przyszłemu ciału prawodawczemu do ułatwienia. A tak murzyni w Hollendersko-zachodnich osadach zostać muszą nadal niewolnikami, chociaż reprezentant Vreede tak mocno iak Wilberforce w Anglii za wolnością tego gatunku ludzi mówił i obstawał.

Pana Repelaar do zamku Löwesstein przy Gorcum zaprowadzono.

Jenerał Daendels z Paryża powrócił.

Z Austryi d. 20. Maia.

Arcy Xiazę Karol ma rozkaz cofać się z armią Reńską po większey części do Czech i Morawii. Woyska, ktore blisko Donaiu stoią maią bydź dla oszczędzenia kosztu wodą transportowane.

W Wiedniu kazano robić arcy kosztowny sygnet, który dla jenerała Bounaparte przeznaczaią.

Ponieważ insurrekcya Węgierska bardzo wiele kosztuie, przeto stany tego królestwa prosiły Cesarza Jmci o uwolnienie siebie od subsidiow na ostatnim seymie uchwalonych, co im, iak się zdaie, odmòwionym nie będzie. — Dwieście officyerow od regularnych regimentów w insurrekcyi Węgierskiey umieszczono.

Nikt dotąd z insurrekcyi Węgierskiey do Wiednia nie przybył. Mowiono o podzieleniu tey massy na 4 części, z których iedna miała iść do Włoch, druga do Polski, trzecia na granice Tureckie, a czwarta pozostać wewnątrz kraiu. Listy iednak Węgierskie nic dotąd pewnego o przeznaczeniu insurrekcyi nie donoszą.

Jakoż część armii Insurrekcyyney do granic Polskich przeznaczona, ma mieć stosownie do odmienionego rozkazu stanowisko swoie koło Jabłonki.

Podług listów z Włoch Genueńczykowie obawiaią się, że ich ten sam los czeka co Wenecyą spotkał.

Basza Widdyński wydał manifest w sposobie myślenia Francuzkiego, przez który oświadcza się bydź nie zawisłym od Porty, tak iak już następca Baszy de Skutary nie dawno uczynił. — Granice Węgierskie osadza teraz część woysk insurrekcyi Węgierskiey.

Xiążę Ferdynand Würtemberg, który miał kommendę nad zaciągiem ochotnikow do obrony kraiu, otrzymał równie jak prezydent Hrabia Saurau prawo obywatelstwa stołecznego miasta Wiednia. Xięstwo Krain d. 9 t. m. woyska Francuzkie iuż opuściły. Kolomna druga woysk naszych maszeruiących do Włoch pod kommendą barona Terzy artyleryi jenerała, d. 14 w Gratz stanęła.

Z Strazburga d. 19. Maia.

Jeszcze dotąd nic pewnego nie wiemy ani o kongressie, ani o warunkach pokoiu: tym czasem coraz podobnieyszą iest rzeczą, że Bern mieyscem kongressu nie będzie. Konferencye w Heidelberg, iak zapewniaią skończyły się na tym, iż armia nad Reńska Francuzow trzymać będzie znaczną cześć Szwabii do jeneralnego pokoiu, a woyska Cesarskie na wyższym Renie aż do granic Bawaryi cofną się.

W Gazecie naszey czytamy co następuie:

" Odprawiła się konferencya u ministra zagranicznych interessów w Paryżu. Znaydowali się na niey poseł Pruski i prezydent konwencyi Reńskiey, gdzie mowa była o granicach Renu. Twierdzą że delegowany od obywatelow lewego brzegu tey rzeki mowił żwawo za złączeniem ziomkow swoich z rzecząpospolitą Francuzką, odwołuiąc się w tey mierze do formalnego dekretu ziednoczenia, który konwencya w drugim roku rzeczypospolitey wydała. Ztąd wnosić można, iż rzecz ta nie iest ieszcze tak roztrzygniona iak sobie w Niemczech powszechnie życzą; zwłaszcza, gdy iak zapewniaią, minister Lacroix posłowi Pruskiemu obstaiącemu imieniem Pana swoiego za całością rzeszy, miał odpowiedzieć: Ten argument utrzymać się nie może, bo iuż przez pokóy z Baden, Sponheim, przez pokóy z Würtembergiem Mümpelgard, a przez pokóy z Cesarzem Leodyum rzeplitey ustąpione została.

DONIESIENIA.

Z strony Ces: Krol: Sądu Szlacheckiego Galicyi zachodniey Krakowskiego podaie się do wiadomości, iż dnia 22 czerwca r. b. o godzinie 9 z rana, i o godzine 3 po południu, i w następuiących dniach w sądzie tuteyszym różne ruchomości, iako to: Kareta wcale nowa, poiazdy, futra, płótna, suknie, kobierce iedwabne, naczynia porcelanowe, zegarek &c. &c. przez licytacyą więcey dawaiącemu za gotową zaraz zapłatę przedane będą. Do tey, wiec czynności wszystkich, którzy z wyż wzmiankowanych rzeczy nieco kupic pragną, ninieyszemi zaprasza się. Dan w Krakowie dnia 31 maia 1797.

Woyna.
Piekarski.
Olechowski.

ZAPROSZENIE.

Stosownie do wysokiego rozporządzenia C. K. Zachodniogallicyyskiey pełnąmocney nadworney Kommissyi, JW. hrabia de Załuski zaprasza się, aby do finalnego obrachunku względem na skarb odebranego Krol: starostwa Oycow, w C. Krol: Zachodniogalicyyskiey dobr rządowych administracyi w czasie 6 tygodni od dnia dzisieyszego rachuiąc, albo osobiście, albo przez plenipotenta, tym pewniey stawił sie, ile po upłynieniu takowego terminu, żadne z strony JW. hrabi czynione pretensye lub kwestye względem wspomnionego starostwa mieyscaby nie miały, gdyż dotąd powtarzane zapraszania bezskutecznemi zostały.

Z Ces: Krol: Zachodniogallicyyskiey dobr rządowych administracyi. W Krakowie dnia 9. Czerwca 1797.